

Hobuste kiropraktika

Mis on kiropraktika

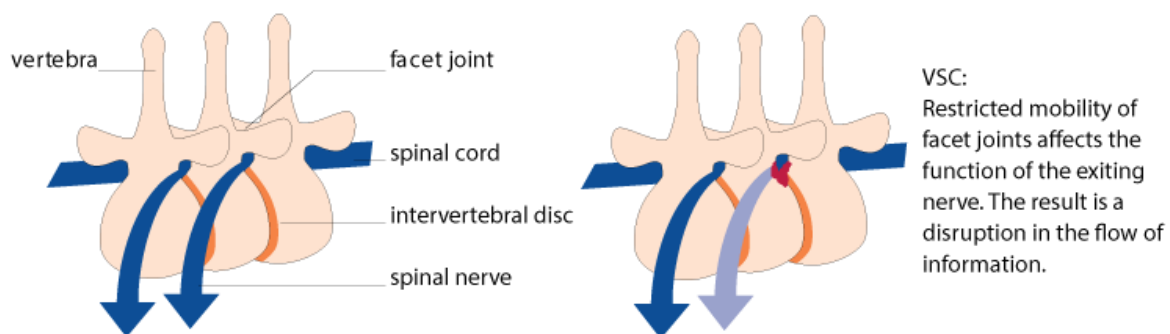
Kiropraktika on manuaalne teraapia, mis tegeleb selgroo liikuvushäiretega ja nende mõjuga närvisüsteemile ning kogu kehale. Kiropraktika eesmärk on selgroo liikuvuse parandamine ja seeläbi närvisüsteemi töö optimeerimine.

Kindlasti ei asenda kiropraktika korralikku loomaarstlikku ülevaatust, kuid on heaks täienduseks traditsioonilisele meditsiinile selgroo ning luude ja lihaskonna probleemide diagnostikas ja ravis. Tihti on kasulik kombineerida kiropraktilist ravi teiste teraapia vormidega nagu füsioteraapia, akupunktuur ja massaaž.

Mis on sublüksatsioon ja milliseid sümptomeid see põhjustab?

Kiropraktikud tegelevad peamiselt vertebraalsete sublüksatsioonide ehk nn 'liigeslukkude' kõrvaldamisega. Põhirõhk on selgrool, kuid tegeletakse ka kõikide teiste liigestega.

Vertebraalseks sublüksatsiooniks nimetatakse kahe selgroolüli vahelist vähenenud liikuvust. Kindlasti ei ole tegemist mehaaniliselt paigast nihkunud luude või liigestega.

Juba üksikud sublüksatsioonid häirivad kogu keha normaalset liikumist, vähendavad looma selgroo paindlikkust ja võivad põhjustada lihaspingeid. Selgroolülide vahel on kõik seljaajust väljuvad närvid, mis reguleerivad keha funktsioone, liikumist ja tunnetust. Seetõttu segavad sublüksatsioonid otseselt ka närvisüsteemi tööd. Häiritud närvide tööga kaasneb halvenenud koordineerimine, mis omakorda võib viia teiste liigeste, kõõluste või sidemete vigastusteni.

Loom, kellel esineb liigeste sublüksatsioone, muudab oma kehahoiakut, püüdes seeläbi kompenseerida selgroo piiratud liikumist ja vältida valu. Kompensatsioonimehhanismide tõttu peavad teised kehaosad kandma normaalsest suuremat koormust ja aja möödudes haigestuvad.

Sublüksatsioonidele viitavad erinevad sümptomid, kergetest kuni äärmiselt tõsiste haigusnähtudeni. Kõige tavalisem sümptom on valu, mille tagajärjel hobune muudab oma liikumismustrit ning võib hakata teatud liigutusi vältima või lonkama. Sublüksatsioonid võivad muuta ka lihaste omavahelist koordineerimist ja painduvust.

Mõned sümptomid, mis võivad viidata subluksatsioonidest või/ja lihasprobleemidest põhjustatud valule:

- ebanormaalne kehahoiak seistes ja/või liikudes
- kangus liikudes
- käiguvahe ja longe
- pea kandmine liiga madalal või viltu
- keha ja kaela raskendatud painutamine
- lihasatroofia ehk lihaste kadu
- liigne komistamine
- saba hoidmine ühe külje peal
- ühe kindla jala hoidmine puhke asendis
- raskused või vastuhakk teatud liikumistel (nt. küljendamine, hüppamine jne)
- muutused käitumises
- liigne tundlikkus puudutusele
- koordinatsioonihäired
- osaline nõrkus kuni paralüüs ehk halvatus

Olenevalt hobuse kasutusalaast esineb tüüpilisi subluksatsioonide mustreid, mis võivad põhjustada erinevaid probleeme:

- Koolisõit: subluksatsioonide puhul nimmelülides on koolisõidu hobustel raskusi külgliikumistel või õige painde võtmisega. Samuti on probleeme koondamisel, hobusel on raske tagumisi jalgu rohkem keha alla tuua.
- Takistussõit: hobustel, kellel on hüppel probleeme selja kumerdamisega või kes maanduvad ristigalopis, võivad olla subluksatsioonid tagumistes rinnaku- või nimmelülides.
- Kestvusratsutamine: sagedamini esineb subluksatsioone rinnaku ja kaelalülides, millega kaasneb ebakorrapärane rütm ja pinges selg.
- Rakendisport: rinnaku- ja nimmelülide subluksatsioonide puhul näitavad hobused sagedamini küliskäiku ja võib esineda ka teisi ebatavalisi liikumismustreid.
- *Western* ratsutamine: pingete tõttu nimmelülides ja sakroiliaakliigestes (ristлуу ja vaagna vahelised liigesed) on hobustel raskusi külgpainutustega ja sageli esineb probleeme pööretes ühele poole.

Milline näeb välja kiropraktiline ravi?

Kiropraktiline uuring koosneb anamneesist, liikumise hindamisest ja liigete kompamisest. Selle juures on eriti tähtis iga üksiku selgrootüli liikuvuse kontroll. Seejärel, kasutades spetsiaalset täpset tehnikat, korrigeerib kiropraktik uuringu käigus leitud subluksatsioone.

Kohandamise eesmärk on taastada liigete ja selgroo normaalne positsioon ning liikuvus, mis omakorda parandab närvisüsteemi funktsiooni. Kiropraktika võtteid kasutatakse ainult liigete normaalse liikumisraadiuse ulatuses, järgides liigete loomulikke liikumissuunda. Tänu sellele ei kahjusta õigesti läbi viidud kiropraktiline ravi kõõluseid ega sidemeid.

Hobustele ja ka teistele loomadele üldiselt meeldib kiropraktiline manipulatsioon ja sageli vastavad nad ravile kiiremini kui inimpatsiendid. Suur osa loomi näitab paranemise märke ühe kuni nelja külastuse järel. Akuutsed probleemid lahenevad enamasti kiiresti, kroonilised haigused vajavad üldiselt intensiivsemat ja pikaajalisemat ravi.

Oma loomale kiropraktikut otsides pea meeles, et litsentseeritud loomade kiropraktikud peavad hariduselt olema kas loomaarstid või inimeste kiropraktikud.

Triin Tohver
Loomaarst

IVCA ja IAVC poolt litsentseeritud loomade kiropraktik